

(Egyptiläinen satu). Brittiläinen Sir Ernest Alfred Thompson Wallis Budge (1857-1934) on varmasti yksi kaikkien aikojen kuuluisimpia egyptologeja. Sir E. A. Wallis Budge toimi vuosina 1894-1924 Lontoon British Museumin egyptologisen osaston johtajana. Sir E. A. Wallis Budgen persoonaan liittyy kaikenlaisia, osin jopa legendaariset mittasuhteet tavoitettavia tarinoita, joista yhden kerron pian tässä. Tarina, jonka aion nyt pian kertoa sinulle, lukijani, koskee paitsi Sir E. A. Wallis Budgea niin myöskin nk. "British Museumin kissaa", jonka nimen pitkään arveltiin olleen 'Mike'. Mike- kissa viihtyi British Museumissa vuosina 1909-1929, joka aika sijoittuu yhteen Sir E. A. Wallis Budgen virkakauden kanssa. Mike tunnettiin äärimmäisenkin itsetietoisena kissana, joka vaati kaikilta ihmisiltä ehdotonta arvostusta ja kohtelua suorastaan ihmisten vertaisena – kerrotaan, että joskus se vaati ihmisiltä jopa enemmänkin kuin vain tämän. Mike- kissa pyydysti hiiriä laaja-alaisesti miltei koko British Museumin sisätilojen alalla, mutta aivan erityisesti se viihtyi museon egyptologisella osastolla, jossa se tavallisimmin vietti yönsä. Mike- kissa yhdistettiin erittäin voimakkaasti Sir E. A. Wallis Budgen persoonaan ja hänen arveltiin omistavan kissan. Sir E. A. Wallis Budge kuitenkin itse kielsi omistavansa tämän ja sanoi Mike- kissan olevan "pikemminkin ystävä". Sir E. A. Wallis Budge oli tietävästi kautta aikojen ainoa koko British Museumin henkilökunnasta, jonka Mike- kissa salli ruokkivan itseään.

Kerrotaan, että Mike-kissaan liittyi itsetietoisuuden ohella monia muitakin ihmismäisiä piirteitä. Hämmästyttävimpiä kaikista väitteistä on se, että Mike- kissa olisi ilmeillään ja eleillään selvästi viestittänyt pystyvänsä ymmärtämään täydellisesti museon henkilökunnan puhumaa kieltä, englantia, mutta myös pystyvänsä lukemaan kirjoitettua tekstiä ja jopa: tulkitsemaan egyptiläisiä hieroglyfejä!! Toinen ällistyttävä, hyvin ihmismäinen piirre Mike- kissan käytöksessä oli se, että sen kerrottiin osaavan – ihmisten tavoin - itkeä sekä illoaan että suruaan kyynelein. Merkillinen oli myös tuon hämmästyttävän kissan asenne suhteessa kuun vaiheisiin: Varsinkin uudenkuun sirpin ollessa terävimmillään Mike- kissan silmissä nähtiin salaperäisiä kyyneleitä. Mutta olivatko ne syvän onnen vai vakavan surun kyyneleitä? Vuonna 1929, kun Sir Budge oli jo ollut viisi vuotta eläkkeellä, Mike- kissa katosi mystisesti British Museumista. Kissan arveltiin tuolloin kuolleen ja sille kirjoitettiin jopa kaksikin muistikirjoitusta Time- lehdessä. Täsmällisemmin ilmaisten Mike- kissa kuitenkin lähinnä katosi, eikä kukaan ihminen tietävästi tiedä sen elämäntarinan jatkoa British Museumin kauden (1909-1929) jälkeen – näin on ollut näihin päiviin saakka. Emme tiedä, missä Mike-kissa nykyisin asustelee, mutta aivan hämmästyttävä dokumentti on hiljattain paljastunut Sir E. A. Wallis Budgen jäämistöistä, joka saattaa kenties paljastaa jotakin Mike-kissan alkuperästä ennen vuotta 1909, jolloin se ensi kerran tavattiin British Museumissa. Yksi nyt löytyneen dokumentin väitteistä on se, että Mike- kissan alkuperäinen nimi ei olisi ollut 'Mike' vaan 'Nedjem'. Nimi 'Nedjem' on egyptin kieltä ja tarkoittaa 'Suloinen'. Dokumentti, jota pitkään on pidetty salassa ja joka toistaiseksi on kulunut vain muutaman tutkijan käsissä, on kuitenkin jo nyt syvästi kiistelty. Monet pitävät dokumenttia lähinnä väärennöksenä – muiden muassa tekstikriittisin syin. Toiset tutkijat taas vetoavat siihen, että dokumentin sisältö on liian uskomaton, että sitä voisi pitää aitona, joten dokumentin täytyy siis olla lähinnä Sir Budgen omaa sepitelmää. Dokumentin itsensä mukaan kyseessä on kuitenkin Sir E. A. Wallis Budgen omakätinen, englanninkielinen käännös aiemmin kokonaan tuntemattomasta egyptiläisestä hieroglyfipapyruskääröstä, joka sittemmin on ilmeisesti kadonnut. Ohessa suomenkielinen käännös Sir E. A. Wallis Budgen nimeen liitetystä englanninkielisestä tekstistä. NIMENI ON NEDJEM Olet kohdellut minua vertaisenasini, rakas ystäväni Budgie, ja tästä kiitollisena olen vihdoin päättänyt kertoa sinulle salaturun elämäntarinani. Kerron tarinani sinulle egyptiläisin hieroglyfein, joita jo vuosia olet tottunut lukemaan. Itse opin lukemaan hieroglyfeja äidiltäni – vuosituhansia sitten, mutta taito on minulla

yhä hallussani. Monen mielestä olen nykyisin kai vain takkaturkkinen kollikissa, joka saa ravintonsa pyydystämällä hiiriä tämän museon käytävillä, mutta nyt minä kerron sinulle: En ole mikä tahansa kissa. Olen Kuolematon Kissa, kissojen valtakunnan salainen kuningas Egyptien maasta. Oikea nimeni on 'Nedjem' – Se on egyptin kieltä ja tarkoittaa 'Suloinen'. Olen kuolematon, olen elänyt jo tuhansia vuosia. Muinaisina aikoina turkkini oli musta, mutta nyt se on harmaantunut vuosituhansien painosta. Vuodatan kyyneleeni uudenkuun sirpille, koska kerran muinaisina aikoina se merkitsi käännekohtaa elämässäni. Muinaisina aikoina asuin kaukaisessa Egyptin maassa, jolle Niili antoi vuosi toisensa jälkeen viljavan sadon. Elin siellä tuhansia vuosia ja hallitsin oikeamielisesti valtakuntaani, joka oli kasvoi mahtavuudessa ihmisten valtakunnan kaltaiseksi. Noihin aikoihin kaikki kissat puhuivat egyptin kieltä ja kävelivät kahdella jalalla. Kissat kävivät kauppaa ihmisten kanssa, samanaikaisesti kun ihmiset raatoivat pelloilla ja käsitöissä ja rakennustöissä. Faarao hallinnoi ihmisten töitä Egyptin maassa samanaikaisesti kuin minä, Nedjem, hallinnoin kissojen kaupankäyntiä. Vuosi vuodelta näin valtani kasvavan. Kuninkaallisen linnoitukseni aarrekammiossani oli smaragdeja ja timantteja ja rubiineja ja safiireja ja helmiä ja oikeastaan aivan kaikenvärisiä jalokiviä. Puolisollani Bastetilla, Sothis-tähden Neidolla, jota pidettiin Egyptissä tuohon aikaan ilon jumalattarena, oli tapana uida pelkästään helmistä koostuvassa kylvyssä. Ihmiset kunnioittivat ja pelkäsivät meitä. Lopulta valtakuntani mahtavuus Egyptin maassa alkoi olla jopa suurempi kuin ihmisten valtakunnan mahtavuus, jota faarao yksinvaltaisesti hallitsi. Kun faarao havaitsi tämän, hänen sydämessään syttyi viha. Hän ajatteli, että Egyptin maassa voi olla vain yksi mahtava kuningas ja tietysti hän ajatteli, että sen täytyi olla yksin hän, faarao. Samanaikaisesti hiirien määrä faaraon kuninkaallisissa viljasiiloissa, joiden viljasta ihmiset tekivät leipää, oli ihmisten kannalta vaarallisesti alkanut lisääntyä Egyptin maassa. Niinpä sangen viekas ajatus virisi faaron ikivanhassa mielessä, jolla hän päätti ratkaista kaksi ongelmaa kerralla. Hän alkoi juonia kissojen valtakunnan kuninkaan, Nedjemin pään menoksi. Minun itseni tavoin faaraon Ba-sielu oli kuolematon ja hänenkin Ka-henkensä oli elänyt jo tuhansia vuosia. Tämän johdosta faaraon ensimmäinen hallitsijanimi oli Elävä Horus, Osiriksen Poika, Kuolematon. Mutta Egyptin maan ihmisten valtakunnan hallitsijalla, faaraolla oli aivan erityinen ominaisuus: Vuosien ja vuosikymmenten kuluessa hänen luillaan oli tapana käydä raihnaiseksi ja se silloin hänen ruumiinsa alkoi kaivata haudan lepoon. Mutta koska faaraon Ba-sielu ja Ka-henki halusivat kuitenkin yhä elää tässä maailmassa, ne vaelsivat ruumiista ruumiiseen ja niin faarao vaihtoi vuosituhansien kuluessa lukemattomia kertoja kasvoja kuin ikivanha käärme, joka luo nahkansa yhä uudelleen ja uudelleen. Tai kuten Feenix-lintu, joka nousee uudelleen ja uudelleen tuhkasta. Ruumiillisen kuoleman kohdatessa faraota, faaraon Ba-sielu vaelsi linnun hahmossa samalla kun hänen Ka-henkensä vaelsi varjona vierellä toiseen, uuteen ja nuoreen ruumiiseen, joka oli tavallisimmin yksi faaraon pojista ja asettui sinne asumaan kun taas faaraon pojan Ba-sielu pakeni linnun hahmossa siitä hetkestä lähtien ruumiistaan Manalaan, kuolleiden asuinsijoille. Koska faarao oli tällä tavalla osittain kuolematon ja osittain kuolevainen, hänen toinen hallitsijanimensä oli Ran Poika, Auringon Poika, koska hän aina vanhuuden illan tullen katosi elävien kirjoista, mutta nousi taas nuoruuden aamun riemulla seuraavana päivänä kuten Aurinko laskee vanhana illalla ja nousee uutena aamulla. Tämä johdosta faaraolla oli aina kolmaskin hallitsijanimi, joka oli aina sen faaraon pojan nimi, johon faaraon Ba-sielu ja Ka-henki asettuivat kulloinkin asumaan. Se oli siis faaraon silloisen kehon nimi, mutta ei hänen kuolemattoman Ba-sielunsa ja Ka-henkensä nimi. Sen faaraon pojan kehon nimi, jonka aikana faaraon sydämässä syttyi viha kissojen valtakunnan mahtavuutta kohtaan, oli Thutmosis III. Faarao Thutmosis III: n teki mahtavia sotilaallisia urotöitä ja sankaritekoja ja valloitti suuria

maa-alueita, joiden johdosta Egyptin maa nousi mahtavimmaksi ihmisten valtakunnaksi Välimeren piirissä. Mutta mahtavaa kissojen valtakuntaa, joka ei käynyt sotaa vaan harjoitti vain rauhanomaista kauppaa, faarao ei voinut aseista alistaa valtansa alle, koska Egyptin maan tempeleiden mahtavat papit kielsivät koskemasta väkivalloin sellaiseen, joka ei itse osallistunut väkivaltaan. Niinpä faarao päätti käyttää oveluutta tähän tarkoitukseen ja päätti haastaa kissojen valtakunnan kuninkaan, siis minut, Kuolemattoman Kissan, Nedjemin vedonlyöntiin, joka käytiin kunniasta, kumpi oli viisaampi Egyptin maassa. Koska pidin itseäni viisaudessa mahtavampana kuin faarao, suostuin tähän vedonlyöntiin. Kuninkaallinen palatsini sijaitsi tuolloin Memfiissä, Ala-Egyptissä, Niilin alajuoksulla. Faaraon kuninkaallinen palatsi sijaitsi taas Thebassa, Ylä-Egyptissä, Niilin yläjuoksulla. Faarao lähetti viestinviejänsä Thebasta tuomaan minulle papyrukselle kirjoitetun kirjeen Memfiiseen. Kirje oli kirjoitettu hieroglyfein, joita osasin tietysti tulkita. Kirjeessä sanottiin, että kuningas halusi tavata minut mitä pikimmin ja että asia oli tärkeä. Samalla hän ehdotti tapaamisen ajankohdaksi hetkeä juuri ennen sitä hetkeä, jolloin kuun sirppi oli seuraavan kerran yöllä terävimmillään. Hyväksyin ehdotuksen ja lähetin oman viestinviejäni edeltä käsin viemään sanan faaraolle. **VIIKSET VAI PARTA?** Kun uudenkuun alku lähestyi, lähdin matkaan. Matkustin hyvän ystäväni, Niilin vanhan krokotiilin, Sebekin selässä Niilin yläjuoksua kohti. Matkan aikana varoimme virtahepoja, jotka edustivat noihin aikoihin kaaosvoimia niin ihmisille kuin kissoillekin. Matkan aikana panin merkille, että Niilin sammakot kurnuttivat vimmatusti. "Tietää ukonilmaa", huomautti Sebek matkamme edetessä. Perillä Thebassa, jonne saavuin juuri ennen uuden kuun alkua, faarao seisoskeli mietteliäänä palatsinsa edustalla tutkiskellen tähtien liikkeitä ja asemia. Sebek vajosi Niilin syvyyksien pyörteisiin samalla kun minä nousin kuivalle maalle ja astelin faaraota kohti äänettämin kissanaskelin. Kun faarao havaitsi minut ilmielävänä edessään, hän vaikutti ensin yllättyneeltä, mutta tervehti minua sitten ystävällisesti. -Oi Sinä Kuolematon Kissa, Nedjem, Sinä, joka olet itse Suloisuus, Sinä, jonka askeleet ovat vilkkaat ja notkeat, turkkisi on kuin Kuutamon kiillottama Musta Helmi, ja silmäsi ovat kuin smaragdit, viiksesi ovat timanttia, kielesi on rubiinia, Sinä viekastakin viekkaampi pyydystäjä, Sinä, joka teroitat kyntesi timanttiin ja syöt ahnaasti makupalan, Sinä, jonka naukaisu saa aikaan Sothiksen heliaakkisen nousun, Sinä, joka lumooat tähdetkin, Sinä-joka-rakastat-rauhaa-enemmän-kuin-mitään-muuta, Sinä Ylä- ja Ala-Egyptin Mahtavin Kauppias, Sinä Korkea ja Kunnianarvoisa Jumaluus, minä tervehdin sinua! Vastasin hänelle vähintäänkin samalla mitalla: -Oi sinä vahva sonni, joka nousit Thebassa, Sinä, joka menet taisteluun etkä koskaan peräänny, Sinä, jonka käsi tarttuu jouseensa ja jonka nuolet aina osuvat kohteeseensa, Sinä, joka pysyt pystyssä valtavan rohkeutesi tähden, Sinä, joka tallot muut kuninkaat sandaaliesi alle, Sinä, jonka silmä tutkii kaikki olennot, sinä pysyvä hallitsija kuten Ra taivaassa, Kultainen Horus, vahva voimassa, pysyvä näkyvyydessä, Ylä- ja Ala-Egyptin kuningas, Menkheperra, Thutmosis, totuuden rakastaja, Amun-Ran rakastettu, minä tervehdin sinua! -Kiitän sinua, oi Kuolematon Kissa. Nyt kerron syyn sinulle, miksi halusin tavata sinut tänä uudenkuun yönä, farao lausui. -Kerro pois vain, Oi Ran Poika, vastasin uteliaana. -Egyptin maassa on virinnyt väittely, kumpi on viisaudessa mahtavampi, ihmisten kuningas faarao vai kissojen kuningas Nedjem. Meidän on määrä käydä mittelyyn viisaudessamme ja todistaa toiselle, kumpi meistä on viisaampi. Kilpailu käydään kolmen minun esittämäni arvoituksen voimalla, joihin sinun on tiedettävä oikeat vastaukset. Väärä vastaus tuomitaan aina tappioksi. Jos taas tiedät oikean vastauksen, se tuomitaan minulle tappioksi. Palkintona voittanut osapuoli saa toisen viisauden ja voiman sinetin kun taas hävinnyt osapuoli joutuu häpeään. -Tapahtukoon siis niin, jos se on tahtosi, Oi Elävä Horus. Mutta mikä on tämän sinetin määrä olla? -Ensimmäisen arvoituksen kohdalla sinetti on joko viikset tai parta.

Jos sinä voitat, leikkautan minä partani. Jos minä voitan, leikkautat sinä viiksesi, vastasi faarao. -Tapahtukoon siis niin, jos se on tahtosi. Käykäämme mittelöön. Kerro ensimmäinen arvoituksesi, Oi Ran Poika, vastasin faaraolle ilman pelkoa. -Pian sytytetään uhrutuli kuunjumala Khonsulle läheisen temppelin alttarilla. Tämä tapahtuu juuri silloin kun uuden kuun terävin sirppi ilmestyy pilvien kätköistä. Ensimmäinen tehtäväsi on määrittellä, nouseeko savu uhritulesta alas maan päälle vai nouseeko savu korkeuksiin, Oi Kuolematon Kissa. -Tehtäväsi on harvinaisen helppo. Matkallani tänne Thebaan havaitsin, että Niilin sammakot kurnuttivat vimmatusti. Se tarkoittaa pian tulevaa ukonilmaa. Sateen ja varsinkin ukonilman edellä savu laskeutuu aina maan päälle eikä nouse korkeuksiin, Oi Elävä Horus. -Onko tämä vastauksesi, Oi Kuolematon Kissa?, kysyi faarao. -Vastaukseni on: Savu laskeutuu maan päälle. -Katsotaan, vastasi faarao. Samassa uudenkuun terävin sirppi ilmestyi taivaalle ja uhrutuli sytytettiin. Savu laskeutui maan päälle. -Havaitsen, että olet juuri menettänyt partasi, Oi Ran Poika, huomautin faaraolle. -Olet oikeassa, Oi Kuolematon Kissa., vastasi faarao ja sivalsi samassa partansa tikarilla poikki. -Parraton faarao!, ehdin minä jo hieman nauraa. Mutta samassa faarao asetti kuninkaallisen tekoparran leikatun parran tilalle. Sitten hän virkkoi tuima katse silmissään. -Seuraava mittely viisaudessa käydään seuraavan uuden kuun sirpin ollessa terävimmillään. Pyydän sinua ilmestymään myös tuolloin paikalle, Oi Kuolematon Kissa. Näkemiin ja hyvää yötä. Näin lausuttuaan faarao katosi kuninkaallisen palatsinsa kätköihin ja siinä silmänräpäyksessä ukonilma rankkasateineen alkoi. Hetkeä myöhemmin Sebek nousi Niilin syvyyksien virtauksista rantatörmälle. Suupielessään sillä oli sateenvarjo, jonka se oli taitellut papyruksista. Asetin sateenvarjon pääni päälle ja lähdin matkaamaan vanhan ystäväni Sebekin selässä Niilin myötävirtaan kohti palatsiani Memfiissä. VANHA VELHO Muutaman viikon kuluttua tapaamisestamme faarao lähetti viestinviejänsä uudelleen luokseni papyruskirjeineen, jossa hän kirjoitti seuraavan arvoituksen olevan vaativampi kuin edellinen. Myös panokset olivat tällä kertaa suuremmat, hän kirjoitti papyruskirjeessään hieroglyfein: Voittaja voittaa koko kansakunnalleen ja kaikille sen jäsenille yhdeksän elämää, mutta hävinnyt häviää kuolemattomuuden. Vasta nyt todella ymmärsin, että tässä kilpailussa oli tosi kyseessä. En voinut enää peräännyä, koska sitä olisi pidetty pelkuruutena ja sitä en voinut hyväksyä. Keskustelin asiasta vanhan ystäväni Sebekin kanssa ja hän ehdotti, että seuraavalla kerralla käyttäisimme varmuuden vuoksi neuvonantajaa arvoituksen ratkaisemiseen. Hän kertoi tuntevansa ikivanhan velhon, joka asusteli autiolla saarella Niilin varrella, peninkulman päässä Khmunin kaupungista, jota kreikkalaiset kutsuivat sittemmin nimellä Hermopolis. Tämä kaupunki sijaitsi Niilin varrella juuri puolimatka Memfiin ja Theban välillä. Hyväksyin Sebekin ehdotuksen, sillä pidin neuvonantajien käyttämistä tässä yhteydessä sallittuna. Viisauttahan on myös ympäröidä itsensä toisten viisaudella. Sebek kertoi vielä, että vanhan velho oli yksi seitsemästä viisaasta, jotka perivät ihmiskunnan viisauden aikojen alussa. Niilin rannoilla kerrottiin myös, että vanha velho sai ohjausta ennustuksiinsa itseltään viisauden jumala Thothilta, Kuninkaalliselta Ibis-linnulta. Lähdimme siltä istumalta matkustamaan vanhan ystäväni Sebekin kanssa Niilin vastavirtaan kohti vanhan velhon saarta. Saavuimme perille keskiyöllä kun täysikuu oli korkeimmillaan. Nousin Sebekin selästä saaren rantatörmälle äännettömin kissanaskelin kun kaunis kuutamo kiillotti mustaakin mustempaa turkkiani. Lähestyin vanhan velhon majaa ja samassa olinkin jo sen ovella. Koputin ovea ja samassa ääni sisältä kehotti minua astumaan sisään majaan. Niin teinkin. Sisällä askeettisessa majassa vanha velho istui lattialla. Hän oli pukeutunut nuhjuiseen riepuun, joka peitti hänen kasvonsa. Kerrottiin, että hän ei milloinkaan antanut kenenkään nähdä kasvojaan. Vanha velho tervehti minua sisällä ystävällisesti ja kehotti minua istumaan itseään vastapäätä. Tervehdin häntä

ystävällisesti ja istuuduin alas. -Mikä saattelee sinut tänne, oi Kuolematon Kissa?, velho aloitti keskustelun. Kerroin tilanteeni totuudenmukaisesti vanhalle velholle ja pyysin oraakkelia, joka kertoisi oikean vastauksen faaraan seuraavaan arvoitukseen. Velho istui hetken mietteliääni. Sitten hän tarttui akasiapuun varpuun, jonka piikillä hän pisti itseään sormeen. Sormesta valuvan veripisaran hän pisti suuhunsa. Tämän johdosta hän sai ilmeisesti ilmestyksen. Sitten hän lausui sanat: -Yön siivet suunnistavat äänen heijastuksien perusteella, eivät silmien heijastuksien perusteella. Kiitin vanhaa velhoa oraakkelista ja poistuin majasta kuutamoyön sydämeen. KUOLEMATTOMUUS Kun uudenkuun alku alkoi lähestyä lähdimme vanhan ystäväni Sebeğin kanssa palatsistani Memfiistä kohti faaraan palatsia Thebassa Niilin yläjuoksulla. Matkustin jälleen Sebeğin selässä. Matkan aikana varoimme virtahepoja. Samalla kun matka eteni panin merkille, kuinka lepakot kiertelivät ilmassa vimmatusti ja pyydystelivät sudenkorentoja. Tässä lajissa ne olivat varsin taitavia. Muistin sen, mitä vanha velho oli sanonut ja aavistin jo, että toinen arvoitus koskisi juuri noita yön siivekkäitä olentoja. Juuri ennen seuraavan uudenkuun sirpin ilmestymistä Sebeğ saatteli minut rantakaislikkoon faaraan kuninkaallisen palatsin lähistöllä. Minun noustua maihin Sebeğ vajosi taas Niilin syvyyksien pyörteisiin. Astelin kohti faaraota äänettömän kissanaskelin ja taas löysin hänet tarkkailemasta tähtitaivaan asemia ja liikkeitä. Hän näytti tälläkin kerralla ikään kuin yllättyneeltä nähdessään minut ilmielävänä edessään. Vaihdoin ystävälliset tervehdykset. Sitten faarao lausui seuraavat sanat. -Olen kutsunut sinut tänä yönä tänne mahtavaan mittelöön, oi Kuolematon Kissa. Hävinnyt osapuoli häviää kuolemattomuutensa, mutta voittaja voittaa kansakunnalleen ja jokaiselle sen jäsenelle yhdeksän elämää. Oletko valmis tähän mittelöön? Oletko valmis kuulemaan toisen arvoituksen? -Olen valmis. Kerro arvoituksesi, vastasin. Samassa faarao napsautti sormiaan ja hänen palvelijansa toi paikalle taitellun kangasnyytin. Sitten faarao lausui seuraavat sanat. -Totisesti tiedän, että sinulla on hämärännäköä, oi Kuolematon Kissa! Smaragdinvihreille silmillesi tämä yö on kirkas kuin valkein päivä. Mutta katsopas tätä nytyttä, oi Kuolematon Kissa! Nytytti sisältää lepakon, jonka palvelijani on pyydystänyt elävänä. Lepakon silmät ovat sidotut tiiviisti kangaspalalla ja narulla. Kun uudenkuun terävin sirppi ilmestyy pilvien takaa, palvelijani avaa tuon nytytin. Toinen arvoitukseni on seuraava: Uskotko jos vakuutan, että kun palvelijani avaa tämän nytytin, lepakko sen sisällä nousee siivilleen ja pyydystää sudenkorenon ilmasta ilman että kukaan poistaa sidettä sen silmiltä? Miten arvaat, oi Kuolematon Kissa? Muistin vanhan velhon sanat ja vastasin: -Uskon sinua, oi Kuolematon Horus. Tiedän, että lepakoilla on tällainen salainen kyky. Yön siivet suunnistautuvat äänen heijastuksien perusteella, eivät silmien heijastuksien perusteella. -Tämäkö on vastauksesi?, faarao kysyi. -Vastaukseni on: Lepakko, jonka silmät ovat sidotut, pyydystää kyllä sudenkorenon. -Katsotaan, sanoi faarao. Samassa uudenkuun terävin sirppi ilmestyi pilvien kätköstä ja faaraan palvelija avasi nytytin. Sen sisällä oli tosiaankin lepakko, jonka silmät olivat sidotut kangaspalalla ja narulla. Ja siinä samassa silmänräpäyksessä lepakko nousi siivilleen ja pyydysti ilmasta sudenkorenon. -Olen voittanut!, huudahdin. -Totta tosiaankin, oi Kuolematon Kissa. Olet ansainnut kansallesi yhdeksän elämää., vastasi faarao tähän. -Totta virkot, oi kuolevainen Ran Poika. Yhtä totta kuin tuo kuu, joka ensin kasvaa, saavuttaa täyden loiston ja sitten pimenee. Yhtä totta kuin, että aurinkosi on kerran laskeva taivaanrannan taakse, oi kuolevainen Ran Poika. Yhtä totta kuin, että ruumiisi on kerran kaipaava haudan lepoon ja silloin Ba - sielusi erkanee sinusta linnun hahmossa samalla kun Ka-henkesi vaelttaa varjona vierellä ja ne molemmat pyrkivät lentäen vaikeakulkuisen tien perille Amentiin, vainajien asuinsijoille Lännen Maassa. Jos sen taipaleen tästä maailmasta lmentetin luo taiten taitat, olet perillä yhtyvä Osiriksen Ba-sieluun ja Ka-henkeen. Mutta varo vain, etten ole lähelläsi silloin kun

ruumiisi kaipaa haudan lepoon, sillä kissojen luonnossa on pyydystä lintuja! -Totta virkot, oi kuolematon Kissa! Luuni ovat jo nyt vanhat vuosikymmenten painosta ja tiedän, että minulla ei ole enää kovin paljon aikaa tässä maailmassa. Mutta siitä huolimatta kerron sinulle nyt, että seuraava mittely viisaudessa välillämme käydään juuri hetkeä ennen seuraavan uuden kuun sirpin ollessa terävimmillään. Pyydän sinua ilmestymään myös tuolloin paikalle, Oi Kuolematon Kissa. Näkemiin ja hyvää yötä. Näin lausuttuaan faarao katosi palvelijoihin kuninkaallisen palatsinsa kätköihin ja hetkeä myöhemmin Sebek nousi Niilin syvyyksien virtauksista rantatörmälle. Nousin taas Sebekin selkään ja lähdimme saman tien matkaan Niilin myötävirtaan kohti palatsiani Memfiissä. Matkan aikana lepakot kiertelivät vimmatusti ilmassa pyydystellen sudenkorentoja. Kuun terävin sirppi ja taivaalle juuri tuona yönä noussut kirkas Sothis-tähtönen, jota kreikkalaiset kutsuivat Siriukseksi, valaisivat matkamme kulkua. **TOINEN ORAAKKELI** Muutaman viikon kuluttua tapaamisestamme faarao lähetti viestinvielijänsä kolmannen kerran luokseni papyruskirjeineen, jossa hän kirjoitti seuraavan arvoituksen olevan edellistäkin vaativampi. Myös panokset olivat tällä kertaa entisestäänkin suurentuneet, hän kirjoitti papyruskirjeessään hieroglyfein: Voittaja voittaa ylivallan koko Egyptin maassa ylitse hävinneen kuninkaan valtakunnan kun taas hävinnyt häviää koko valtakuntansa rikkauksineen päivineen. Hävinneen osapuolen on myöskin jäätävä palvelijaksi voittaneen osapuolen palatsiin tahtoi hän sitä tai ei. Luvassa oli siis totinen mittelo! Lähdimme siltä istumalta matkustamaan vanhan ystäväni Sebekin kanssa Niilin vastavirtaan kohti vanhan velhon saarta. Saavuimme perille vanhan velhon saareen täysikuun ollessa taas korkeimmillaan. Saarella vanha velho otti minut majassaan taas ystävällisesti vastaan. Kun pyysin uutta oraakkelia, velho otti taas akasiapuun varvun ja pisti itseään sormeen sen piikillä. Sormesta valuvan veripisaran hän pisti suuhunsa. Näin hän sai kai tälläkin kerralla ilmestyksen. Sitten hän lausui seuraavat sanat. -Vasen puoli hopeinen vähenee, oikea puoli kultainen ojentautuu. Ymmärsin heti, mihin vanha velho viittasi ja huudahdin: "Kuu!". Tiesin nimittäin, että kuu oli Egyptin maassa aina vasemmalta puoleltaan valkea kun se väheni, mutta kasvava uusikuu oli valkea oikealta puolelta. Näin oli ollut jo aikojen alusta. Faaraon viimeinen kysymys koskisi siis varmasti kuuta ja sen vaiheita, päättelin mielessäni. Tunsin suurta voitonvarmuutta samalla kun kiitin velhoa oraakkelista ja tein jo lähtöä. Mutta ennen kuin ehdin poistua majasta, vanha velho lisäsi vielä: -Varokin, että et kompastu omaan nokkeluuteesi, oi Kuolematon Kissa! Sanat kaikuivat mielessäni kun tähystin eteenpäin ja Sebek ui Niilin myötävirtaan kohti Memfiistä. **VALTA EGYPTIN MAASSA** Kun uudenkuun alku alkoi lähestyä lähdimme vanhan ystäväni Sebekin kanssa palatsistani Memfiistä kohti faaraon palatsia Thebassa Niilin yläjuoksulla. Matkustin jälleen Sebekin selässä. Matkan aikana varoimme virtahepoja. Tarkkailin taivasta, mutta kuu oli tuolloin pilvessä. Tiesin kuitenkin, että uudenkuun terävimmän sirpin hetki oli lähellä, sillä kolmaskymmenes päivä oli tullut umpeen. -Kauho rivakammin! Hetki on lähellä!, käskin Sebekiä. Ja Sebek teki työtä käskettyä. Matkamme kuluessa ryhdyin pohtimaan vanhan velhon oraakkelia. Mitä enemmän asiaa pohdin, sitä suurempi epäily valtasi mieleni. Voisiko vanha faarao olla todellakin niin yksinkertainen näin vakavassa mittelössä, että hän kysyisi yksinkertaisesti, kummalta puolelta uusi kuu nousee? Ja mitä enemmän asiaa pohdin, sitä enemmän olin vainuavinani vanhan faaraon juonikkuuden. Entäpä jos vanha velho oli samassa juonessa faaraon kanssa? Pystyinkö lopulta luottamaan edes Sebekiin? Kenties faarao, joka hänkin hallitsi magian salat, oli päättänyt taikuuden keinoin kääntää kuunkierron suunnan? Näin pohdiskelin mielessäni kun matkamme päämäärä lähestyi. Juuri ennen uudenkuun sirpin ilmestymistä Sebek saatteli minut rantakaislikkoon faaraon kuninkaallisen palatsin lähistöllä. Minun noustua maihin Sebek vajosi taas Niilin syvyyksien pyörteisiin. Astelin kohti faaraota

äänettömin kissanaskelin ja löysin hänet tarkkailemasta pilvistä yötaivasta. Ilma väreili jännityksestä. Faarao näytti tälläkin kerralla ikään kuin yllättyneeltä nähdessään minut ilmielävänä edessään. Vaihdoin ystävälliset tervehdykset. Sitten faarao lausui seuraavat sanat. -Oi Kuolematon Kissa! Tänä yönä ratkaistaan kansakuntiemme ja kuninkuutemme kohtalot! Astu lähemmäs Oi Kuolematon Kissa! Kuule viimeinen arvoituksistani! Vai pelkäätkö? -En pelkää, vastasin faaraolle, Kerro viimeinenkin arvoituksistasi, Oi Ran Poika. -Suuntaa katseesi pilviin, oi Kuolematon Kissa. Siellä pilviverhon takana uuden kuun terävin sirppi on juuri kehkeytymässä. Sinun tehtäväsi on arvata, Oi Kuolematon Kissa, kummalta puolelta uudenkuun sirppi kehkeytyy tänä yönä, vasemmalta vai oikealtako. Miten arvaat, Oi Kuolematon Kissa? Haistoin faaraon juonen kuin mädäntyneen kalan. Faaraon ääni uhkui itsevarmuutta. Olin jo täysin varma, että faarao oli taikuudella muuttanut asioiden luonnollisen kulun. Siksi vastasin: -Vasemmalta, oi Ran Poika. Tämä kuu pilkottaa vasemmalta ja oikea puoli on varjossa. -Tämäkö on vastauksesi, oi Kuolematon Kissa?, kysyi faarao. -Tämä. Kuu nousee tänä yönä vasemmalta, vastasin. -Katsotaan, sanoi faarao. Samassa pilviverhot alkoivat taivaalla hälventyä. Lukemattomat sadattuhannet yötaivaan tähdet paljastivat sinä hetkenä surumieliset silmänsä minulle. Kirkkaimpana yötaivaan tähdistä loisti Sothis, kreikkalaisten Sirius. Mutta kuu loisti poissaolollaan yötaivaan kirkkaiden tähtien seassa. -Oletko taikonut kuun näkymättömiin?, ehdin jo sanoa faaraolle. -En, kyllä se ilmaantuu vielä, vastasi faarao tähän. Samassa uuden kuun terävin sirppi ilmaantui taivaankannen laitaan pilviverhon takaa. Ällistykseni oli tuolloin suuri kun huomasin, että Kuun kultainen sirppi oli oikealla puolella. Uuden kuun vasen puoli oli varjoisa puoli. Faarao siis ei ollut syyllistynyt magiaan, eikä luonnon järjestystä ollut rikottu. Sitten faarao lausui seuraavat sanat. -Kuten huomaat, oi Kuolematon kissa, Uusi kuu nousee aina oikealta puolelta. Vasen puoli hopeinen vähenee, oikea puoli kultainen ojentautuu. Tämän johdosta olet juuri hävinnyt koko valtakuntasi ja voimasi ja kuninkuutesi minulle ja sinun itsesi on puolisoinesi tästä päivästä lukien palveltava minua palatsissani siihen päivään saakka, jolloin ruumiini kuolee. Sen jälkeen kun Ba-sieluni eroaa ruumiistani ja Ka-henkeni kulkee varjona vierellä, olet vapaa. -Oi ja voi!, huudahdin. -Koska minulla on nyt valta yli kissojenkin, annan minä nyt kissoja koskevan mahtikäskyni. Ensimmäinen kansakuntaasi koskeva määräykseni on, että kissat eivät enää saa kävellä kahdella jalalla Egyptin valtakunnassa eivätkä käydä kauppaa. Heidän on käveltävä tästä päivästä lukien nelinkontin, sillä se on heille sopivampaa. Heidän tehtävänsä on nimittäin tästä päivästä lukien asua ihmisten kodeissa ja pyydystää siellä hiiriä, jotka ovat Egyptin maan todellinen riesa. Sinusta, Nedjem, minä teen kuninkaallisen palatsini hiirenpyydystäjien kenraalin. Mitäs tähän sanot? -Oi ja voi!, huudahdin toisen kerran. -Jos taas kissan isäntä tai emäntä kuolee ennen aikojaan, on kissa kaikinpuolin vapaa kulkemaan missä lystää. Mutta olipa kissa vapaa tai kotitalouden jäsen, hänen on tästä lähtien aina pyydystettävä hiiriä. Kissat eivät saa enää puhua Egyptin ihmisten kieltä, sillä he kuitenkin käyttäisivät sitä vain väärin juoruillakseen keskenään ihmisten asioista. Hieroglyfien tulkitsemisen taidon he sen sijaan saavat säilyttää, mutta he pitäköön tämän taidon kaikilta salassa! -Oi ja voi!, huudahdin kolmannen kerran. -Mutta kuolemattomuutesi saat säilyttää Oi Kuolematon Kissa. Ja koska kissat olivat kerran mahtavia silmäätekeviä Egyptin maassa, annan kuninkaallisen määräykseni varjella ja kunnioittaa kissojen henkeä kaikissa olosuhteissa. Kissat saavat säilyttää yhdeksän henkeään, koska sen sinä heille rehellisesti ansaitsit, mutta kun kissa menettää viimeisenkin hengistään, kaipaa hänenkin Ba-sielunsa Manalaan. Mutta se ihminen, joka riistää kissalta tämän yhdeksännen hengen, sitä on rangaistava kuolemalla ja hänen muistonsakin on pyyhittävä aikakirjoista. Voi häntä! Tämä olkoon tästä lähtien Maat Egyptin maassa niin totta

kuin minä olen faarao. Tämän lausuttuaan faarao oli vaiti. Samoin vaiti olin minä. Samassa uhrituli kuunjumala Khonsulle sytytettiin läheisen temppelin alttarilla. THOTH JA PROFETIA Kun uhrituli sytytettiin kuunjumala Khonsulle läheisessä temppelissä, lankesin minä nelinkontin faaraon mahtikäskyn voimasta ja ymmärsin, että näin oli minun tästä lähtien kuljettava elämäni jokaisena päivänä. Faarao sukki tyytyväisenä tekopartaansa. Samassa vanha velho ilmestyi vanhoissa rääsyissään uhrisavun patsaasta ja asteli savupatsaan keskeltä minua ja faaraota kohti. Kun velho oli astellut eteemme, hän riisui peittävän rääsyn kasvojensa edestä niin, että näimme hänen salatut Ibis-kasvonsa. -Thoth! Itse Kuninkaallinen Ibis-lintu, Viisauden Herra!, huudahti faarao , joka oli yhä vierelläni. Omasta suustani en saanut aikaiseksi kuin surkean naukaisun. Sitten Thoth lausui seuraavat sanat. -Voi sinua Kuolematon Kissa! Etkö kuunnellut viisauden ääntä? Katso nyt, minkä sait aikaan itsellesi! Kompastuit kerrankin omaan viekkauteesi! Hallitsit kerran mahtavaa imperiumia, mutta nyt se katoaa kuin usva tuulen tieltä. Olet kuin Aamuruskon Poika, kirkas Kointähti: Taivastakin ylemmäs kurkotit, mutta alas maan päälle lankesit! Totisesti putoat korkealta! Silmäsi ovat herkät pimeässä, mutta etkö näe sitä, mitä tapahtuu kirkkaassa päivänvalossa aivan edessäsi? Etkö tiennyt, että vanhojen jumalien mahti on heikentymässä? Emme voi enää vaikuttaa taivaankappaleiden liikkeisiin. -Egyptin ja koko maailman tulevaisuus on kolmen profeetan käsissä, jotka kukin omalla tavallaan todistavat Yhden Jumalan voimasta. Heidän nimensä ovat Mooses, Jeesus ja Muhammad. Mooses profetoi hepreaksi, Jeesus arameaksi ja Mohammad arabiaksi. Mooses johtaa juutalaista kansaa, Jeesus lohduttaa kristityiksi kutsutut ja Muhammad asustaa muslimien sydämessä. Heillä kullakin on oleva pyhät kirjoituksensa: Mooseksen kirjoituksia tullaan kutsumaan Tooraksi, Jeesuksesta tulevat todistamaan kristityt evankelistat ja Muhammadin kirjoittama pyhä kirja on oleva nimeltään Koraani. Omalla tavallaan kukin heistä ohjaa ihmiskuntaa oikeamielisyyteen, rauhaan ja pyhyyteen, vaikka maailma, Perkele ja liha kiskovat ihmiskuntaa vastakkaiseen suuntaan: itsekkyyteen, sotaan ja levottomuuteen. Tämän lausuttuaan Thoth käveli takaisin savupatsaaseen ja katosi.